

SZÉKELY-UDVARHELY

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.
UDVARHELYÁRMEGYE HIVATALOS LAPJA, AZ UDVARHELYÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRJEJYZŐK EGYLETE ÉS AZ UDVARHELYMEGYEI ÁLTALÁNOS
TANÍTÓ-EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI DIJAK: Egész évre 4 frt. Félévre 2 frt. Negyed-
évre 1 frt. Papok, tanítók- és községi előjáróknak egész évre
3 frt, a tanító-egylet tagjainak, községi és körjejyzőknek 2 frt
50 kr. — Egy példány ára 8 kr.
Megjelen hetenkint egyszer: vasárnap.

Felétős szerkesztő és kiadó-tulajdonos
B E T E G H P Á L.

Hivatalos hirdetések 100 szóig minden szó 2 kr, azonfelül 1 kr
magánhirdetések □ cm-ként 3 kr, többszöri közlésnél 2 kért
közöltenek. — Bélyegdíj külön 30 kr. — Nyilt-tér sora 50 kr
Hirdetés és nyilt-tér díja előre fizetendő.
Hirdetéseket a lap részére elfogad minden hirdetői iroda

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: B E T E G H P Á L

könyvnyomdája és könyvkötésze (Kossuth-utca), hova minden e lapot érdeklő közlemények, előfizetések és hirdetések intézendők.
Kéziratok nem adatkak vissza.

Az algyógyi székely földmives iskola.*

E lap egyik megelőző számának »Közgazdaság« című rovatában van közölve az ezen iskolába való beléphetésre vonatkozó hirdetemény, melyet nem lehet eléggé ajánlani a közönség figyelmébe.

Valamennyi között talán az egyik legfontosabb intézet ez az iskola mindazok között, melyek főleg a falusi és mezőgazdasággal gyakorlatilag foglalkozó ifju székely nemzedéket akarják lábba állítani, utnak indítani, a haladott viszonyokba belé nevelni és belé vezetni.

A nagy közönség nézete és felfogása ugyanis téves irányt vett újabb időben. A sokaság abban a felfogásban van, hogy tanulni ma azért kell, hogy a munkát el lehessen aztán kerülni; keztyűs kézzel, urizálással, cizfrálkodással lehessen élni. Ma afalusiak nagy része is csak parancsolni akar tudni, de dolgozni nem. Az évenként folytonosan változó előjáróságtagok legnagyobb része így neveli önmagát. Nagy része nem tud egyebet, mint nevé aláírni, de azért urnak, iudósnak tartja magát, a ki azt mondja, hogy ő nem kér mástól tanácsot, de tanácsért sokan mennek hozzá. Ha 2—3 napszámot képes magának állítani, hát ezeknek az élére áll pipálva, vagy szivarozva a mezőn s csak nézi, hogy mit csinálnak.

Szomoruan neveltséges ez. Micsoda nagy hadsereg az, mely 2—3 napszámából áll és micsoda nagy vezéri méltóság az, ha valaki generálisnak képzeli magát 2—3 jámbor napszámos élén?!

No hát ez nem helyes felfogás. Talán minden hibák és tévedések között ez boszulja meg magát leghamarabb és kézzel legmegfoghatóbban s leghamarabb huz hurkot az ember nyakára.

Az ilyen urizáló, tudóskodó emberek, előjárósági tagok nagy része 15—25 éven innen eladósodtak falujoknak is, másoknak is, elszegényedtek, elestek, korcsonadugók lettek, családjukat, gyermekeiket semmivé tették. Az urizálás, a munkakerülés okozta.

Algyógyra nem ilyen gondolkodásu s nem ilyeneknek való ifju nemzedék kell. Oda hiába megy az urfiskodó, az év nagy részét állingalással, ámbolygással, mulatozással, restelkedéssel, rendetlenkedéssel, lecsékléssel, ihogás-vihogással tölteni akaró ifju ember, mert onnan megszökik.

Oda olyan szülők gyermeke kell, a kik fiaikat rendhez és munkához, nem pedig korcsonában üléshez, tekeréshez, gyümölcs- és báránylopáshoz és nem makacssághoz, duzzogáshoz, hanem engedelmességhez szoktatták; a kik — mint mondani szokták — *becsületben és becsületre nevelték*. Olyan ifju emberek kellene, a kik akarnak is, tudnak is munkások, szorgalmasok lenni, a kik fel tudják fogni, hogy az ifju évek drága kincset képeznek minden ember életében s ha azokat valaki könnyelműen elpazarolja, soha többé vissza nem szerezheti.

Olyan ifju emberek kellene, a kik fel tudják fogni, hogy ma nem azért kell tanulni mezőgazdaságot, mesterséget vagy egyebet, hogy aztán urizáljunk, urfiskodjunk, kisasszonyoskodjunk, hanem azért, hogy minél többet és minél jövedelmezőbben dolgozni legyünk képesek, mert tanítás, tanulás nélkül még a tinóból sem lesz jó és értékes jármos ökor s a csikóból sem jó és megbízható hámos ló. Olyanok, a kik fel tudják fogni, hogy az élet ma nem játék, hanem nagy feladat, a melyet meg kell oldani minden kinek, elsőnek és utolsóknak egyaránt.

* Minden rendű és rangu urak figyelmébe ajánljuk e talpra esett sorokat. Szerk.

Az évenként ismétlődő, fennebb már említett igazgatói körösvény sorsa egyebekkel együtt az szokott lenni, hogy jegyző uram a hóna alatt elviszi rendre a falujába a hivatalos napokon; biró uramnak megmutatja. Biró uram azt mondja, hogy ott nincsenek Algyógyra menni akaró ifjak. Rá írja a körösvényre, hogy kihirdette... és senki sem vállalkozott.

Oh, én Istenem, én Istenem!... Még a népevezetők, a faluk eszei és közvetlen vezérei sem tesznek saját embereik, saját nemzetségeik érdekében úgy, a mint kellene, talán tudatlanságból, vagy talán azért, hogy ne-hogy valamelyik emberfia külföld ember legyen valahol és valamikor, mint ők!...

Fel kell kérni a papokat és tanítókat is arra, hogy templomaikban és iskoláikban utonutfélen is tegyék közzé az eféléket s hassanak oda, hogy az ifju nemzedék indulhasson utnak. Hiszen belőlünk, vénekből, ugy sem lesz már több, mint a mik vagyunk, sőt minden nap megyünk vissza felé; bennünk már nem nő a pénz, de ezekben az ifjakban még nőhet. Az eféléknek ily módon való közzététele ugy hiszem, hogy ér annyit, mint valamely bililiai vagy más csudának az elmesélése Ezek sem szentségte-lenítik meg az Urnak házáat. Aztán — szerintem — *első helyen erre a föltre, erre az életre való ügyes, tisztességes munkával élni tudó embereket kell nevelnünk, mert az ilyeneket könnyebb és biztosabb lesz a más világ boldog lelkei közzé is eljuttatni, mint azokat, a kik itt haszontalanok.*

Az embereket első helyen ezen a földön való boldoguláshoz kell vezérelni, mert a más világ boldogsága ebből fog következni, ha már ez az élet előiskolája a másinak. Előkészítés nélkül az egyetembe nem eresztnek be senkit, ha minden minisztert végig jár is valaki, mert itt is törvény van s a más világnak is törvénye van.

En a néhai nénémnek a három férjhez ment leánya közül egyetlen árva fiát Algyógyra kommandíroztam 2 évvel e előtt a honvédségnek pár hó alatti elvégzése után. Eleibe raktam annak rendje szerint a tudni valókat. Ő vállalkozott. Most végez. Lesz belőle valami, ha meg nem isszsa és el nem kártyázza az időt. *Mert még a nagyszájos urfölből sem lesz semmi, legfennebb a szülőknek és a társadalomnak átka, ha megisszsa és elkártyázza magát.* Ez igaz.

Egy másik, a sorhadnál pár év előtt káplárságot viselt ifjunak is eszére adtam e előtt 5—6 héttel Algyógyot. Kapott rajta. Ez a feleségével összezördült, a ki egyetlen leánya aszülőinek. Ugy mondta, hogy őt após, anyós és feleség ugy nézi, mint egy hitvány cselédet; egyik ide, a másik oda regulázza, pirongatja, pedig korcsonába nem jár s reggeltől estig dolgozik télen-nyáron. Meglehet azért bannak vele így, — folytatá tovább — mert ő szegény legény, sok apró testvére van s az apja vagyonából semmi, vagy felette kevés néz rá. Én azt mondtam, hogy menj el fráter Algyógyra, aztán állj be valami nagy jószágba s légy ember. Ekkor a fejed által több vagyonod lesz, mint a feleségednek s ha Jeruzsálembé méss., oda is követni fog. Ha nem követ, elválhatsz tőle s kapsz mást is... Két három napi prédikálásom után hallottam, hogy Oláhországba ment munkára. Kő a füledbe, só a markodba — gondolám magamba én is. Ha neked Oláhország közelebb van, mint Algyógy, hátcsak menj. Nagy gazda lesz belőled!

Okládon apának és anyának is eszére adtam Algyógyot, hogy két fiok közül a nagyobbikat, a ki most végzi el a huszárságot, küldjék oda. Magam is levelet irtam a huszár urhoz s átadtam a szülőinek, hogy az övékkel együtt küldjék el. Elküldték. Most hallom, hogy beállott csendőrnek. Jól tette; — mondtam — oda is ember kell. Ennek a végzésével ő is kaphat

15—16 frt havi nyugdíj s abból ur és nagygazda lehet, mint ama másik végzett csendőr, a ki ily nyugdíj mellett pipázva, kártyázva, munka és egyéb vagyon nélkül, ifju ember létere lopja a napot, csalja önmagát, — vagy ama másik, a ki kapott néhány száz forint végkielégítést és beállott urnak s azt hiszi, hogy belőle főszolgabiró, vagy alispán is lesz. Ez a kevés pénz elkél pár év alatt s aztán lesz a falujának átka.

Egy másik szegény legénynek a folyamodása elment, az én falumból. Ez talán nem mond csütörtököt. Lesz annyi esze. Elment Zernyestre munkára, hogy az indulásig szerezzon még valamit.

Falu helyen az ilyen kérdésekről olyan zenebonás, zagyvalék értekezés, mende-monda keletkezik, mint a ludak beszélgetése. A kinek az esze helyt van, az elmegy; a kinek csak annyi esze van, mint a ludaknak, az elmarad.

Boldoguljon mindenki úgy, a hogy tud. De azért eszére kell adni a jót s a többi az ő dolga. Ne másra, hanem önmagára vessen követ időbb-hátrább, ha arra kerül a sor.

Menjete Algyógyra szegény sorsu székely ifjak s legyen ember belőletek!... Benedek Elek kisbacsoni apátok is áldást mond utánatok!... S ha jól viselitek magatokat, ügyes emberek lesztek és jó híreketek hallja, a Kormos, Homoród, Küküllő, Nyikó melléki, zetelaki, boldogfalvi, hodgyai és köröszturi királylányokról olyan mesét mond nektek a lakodalmatokon, hogy a hetvenedik nagyapátok sem hallott szebbet!..

Apátok:

Derzi József.

Vármegyénk közigazgatási bizottsága

havi rendes ülését e hó 10 én Haller János gróf, vármegyénk főispánja elnöklése alatt tartotta meg.

Az elnöki megnyitó elhangzása után érdekes mozzanata volt az ülésnek Ugron Zoltán azon észrevétele, hogy őt a mult üléseni meg nem jelenése indokából tett értesítésére, a főispán, mint a közigazgatási bizottság elnöke, reudreutasiotta. Ezt pedig ő kifogásolja, mivel sem a törvényben, sem a szabályzatban utasítást a bejelentés alakiságára nem tud.

Főispán a közigazgatási bizottság tagjainak elömutatta azt a zárt levelező-lap-ot, mivel Ugron Z. kimaradását igazolta s kijelentette, hogy a közig. biz. rég idő óta szabályszerű nyomtatott iveket osztott ki tagjai között a bejelentések megtételére. Ugron Z.-nak eljárásában a bizottság tekintélyét sértve látta s neki, mint elnöknek első sorban volt kötelessége e tekintélyt megvédeni. Ezen szempontból intézte Ugron Z.-hoz azon felhívást, hogy elmaradását jövőre ne hozza intézett magán levélbe, hanem szabályszerűen kiállított kérésbe igazolja. Intézkedését ma is fenntartja, de azért a határozattal való elbírálás elől kitérni nem akar.

Ugron Zoltán e felvilágosítással szemben felszólalását azzal támogatja, hogy a bizottság táviratokat is több esetben fogadott el igazolásul. Felette szenvedélyes hangon, különösen a felhívás azon kitételét kifogásolja, hogy a főispán vele magán levelezésben nem áll.

A főispán viszonválaszát Ugron Z a legdühösebb közbekiáltásokkal igyekezett zavarni s azon kijelentéssel, hogy eljárása bíráltságát nem akarja hallani, a gyűlé teremből gyorsan eltávozott. Erre a főispán a felvetett ügyet a bizottság határozata alá bocsátotta s többek hozzá szólása után egyhangu határozattal Ugron Zoltánt — az ülés tekintélyét sértő magaviseléseért — reudreutasiottuak nyilvánította és főispánnak az Ugron Z. alaktalan bejelentésére tett írásbeli hivatalos figyelmeztetését helyeslőleg tudomásul vette.*

Ezután a havi és félévi jelentéseket kitétek meg az alispán, árvaszéki elnök, tisztí főorvos, tanfelügyelő, kir. ügyész elfoglaltsága miatt Ádám Albert tb. főjegyző, pénzügyigazgató, az áll. építészeti hivatal főnöke és a vármegyeyi közgazdasági előadó, ki általános örömet keltett kedvező jelentésével. A jelentések tudomásul lettek véve.

* A több napi lapban s különösen az „Ellenzék”-ben megjelent elferdítő közleményekre vonatkozólag kijelenthetjük, hogy azok a valóságnak nem felelnek meg és alkalmasok az olvasó közönség megtévesztésére. Szerk.

A tisztí főorvos jelentésénél Ugron István árvaszéki elnök felszólalására a bizottság az egészségtelen gyümölcsöknél nem elkobzását, hanem megsemmisítését mondta ki s egyidejűleg alispánt felhívta a bizottság, hogy a körorvosokkal a közegészségügy ellenőrzése szempontjából — tekintettel a nyári betegségekre — 14 nap alatt kerületeiket utatassza be s a teendő észleletek alapján haladéktalanul intézkedjék. A városi épületeknek kéménnyel való ellátása ügyéből és az e hó 9 iki tüzesetből kifolyólag főispán felszólalására, alispán utasítva lett, hogy a Koronkay-féle telken levő tüzeszélyes épületek lebontása tárgyában hozott bizottsági határozatot mielőbb hajtsa végre. A mintegy 63 tárgy adótörvények, magán és községi ügyek voltak.

TANÜGY.

A segesvári állami polg. leányiskola.

Értesítem az érdeklődő t. szülőket és tanügybarátokat, hogy a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter ur ó nagyméltósága f. évi szeptember hó 1-én Segesvárt állami polg. leányiskolát állít fel, melynek ekkor csak az I-ső és II-ik osztálya fog megnyitni.

Az I. és II. osztályba az 1898/99. iskolai évre a tanulók beiratása szeptember hó 1—8. napján történik a Bajor-utczában, a Markos-féle ház bérhelyiségében elhelyezett polg. leányiskola igazgatói irodájában.

Az iskolai év megnyitása és a rendes tanítás legkésőbb szeptember hó 12-én kezdődik.

A polg. leányiskola I. osztályába felvételtnek az elemi leányiskola IV-ik osztályát sikerrel elvégzett 10 éves tanulók, vagy mindazok, kik e szükséges előismereteket felvételi vizsgálat után igazolják.

A polg. leányiskola II. osztályába csak oly növendékek vehetők fel (ide nem értve azokat, a kik az I. osztályt polgári vagy felsőbb leányiskolában sikerrel végezték), a kik megfelelő életkorral jelentkeznek és felvételi vizsgálaton igazolják, hogy kielégítő sikerrel végezték mindazt, amit az I. osztályban az iskolában tanultak volna.

A nm. miniszterium 29340/887. számú körendelete szerint azon tanulók, kik még nincsenek 12 évesek, *hímítő-oltási*, a 12. évükben levők pedig *ujraoltási* bizonyítvány nélkül fel nem vehetők az iskolába, ezért ezen orvosi bizonyítványok bemutatása feltétlenül szükséges.

A tandij egész évre 4 frt, beirásai és más díjak 2 frt 50 kr, a melyek a beiráskor fizetendők.

Az évi 4 frt tandij alól, mely két egyenlő részletben is fizethető csak azon jó előmenetelű és viseletű tanulók mentesnek fel, kik szegénységüket a városi vagy községi hatóság által kiállított s az illető hitfelekezeti lelkésznek aláírásával ellátott szegénységi bizonyítvány alapján igazolják s annak elengedését Nagy-Küküllővármegye kir. tanfelügyelőjéhez czímezett és a beiratás alkalmával az igazgatóhoz beadandó bélyegtelen folyamodványban kérik.

Felkérem továbbá a t. szülőket (gyámokat), hogy a beiratásra kitűzött napokon gyermekeikkel személyesen megjelenni és iskolai, anyakönyvi, hímítőoltási, illetve újraoltási bizonyítványait magukkal hozni s egyben a városban elhelyezendő leánytanulók lakóhelyét az igazgatónál előre bejelenteni sziveskedjenek.

A polg. leányiskola mellé egy házias jellegű internátus van beállítva egyik polg. leányiskolai tanítónő felügyelete alatt, a hol a növendékek havi 17 frtért teljes ellátást u. m. lakást, fűtést, világitást, takarítást, fehérnemű mosatást, felügyeletet és naponként négyzeri étkezést nyernek személyenkint.

A kik leánygyermeküket ezen internátusba szándékoznak beadni, sziveskedjenek ebbeli szándékukat legkésőbb f. hó 20-án Gyöngyössy né Pözl Adolfiné, polg. isk. tanítónőhöz, mint az internátus felügyelőjéhez Segesvárra bejelenteni, hogy a szükséges teendőkről idejében gondoskodni lehessen.

Segesvár, 1898. aug. 2.

Gyöngyössy István,
igazgató.

Tanfériak gyermekeinek tandijmentessége. Az áll. elemi, felső-nép, polgári, közép- és felső-kereskedelmi iskolákban a tanügyi pályán működő szülők, tanítók, tanítónők és tanárok gyermekeinek tandijmentessége ügyében 1892-ben kiadott rendeletet azzal egészítette ki a kultuszminiszter, hogy az idézett rendeletben megnevezett tanítók és tanárok gyermekei, — ha magántanulásként indokolt és ha jó előmenetelt tanúsítanak — a tandij fizetése alól szegénységi bizonyítvány bemutatása nélkül abban az esetben is fölmentendők, ha mint magántanulók tesznek vizsgálatot az elemi iskolánál.

Irodalom.

A *Magyar könyvtár*-ból (szerkeszti: Radó Antal, kiadja: Lampel Róbert (Wodianer F. és Fiai) cs. és kir. udv. könyvkereskedése; minden füzet egyenként is kapható a Gyertyánffy könyvkereskedésében 15 kr-ért) következő füzetek jelentek meg: (Folytatás) Deák Ferencz 1861-iki első felirati beszéde. A lánánczolt Prometheus. Tragédia. Irta Aischylos. Fordította Zilahy Károly. Bev. ellátta Tóth R. Vadasztörténetek. Irta Bársony István. Bohém-élet. Színmű 5 felv. Irta Murger és Barrière. Fordította Radó Antal. Béla király névtelen jegyzőjének könyve a magyarok tettoiról. Ford. Szabó K. Jav. és bevez. ellátta Mika J. Dandin György vagy a megcsufolt férj. Vigj. 3 felv. Irta Molière. Fordította és bevezetéssel ellátta Hevesi Sándor. 1898. márczius 15. Irta Gracza György. Három elbeszélés. Irta P. Bourget. Ford. Hevesi Sándor. Versek. Irta Szabolcska Mihály. Az ötödik kerék. Elbeszélés. Irta Turgenyev. Fordította Sz. Nogáll Janka. (Folyt. köv.)

KÜLÖNFÉLÉK.

— Kérjük mindazon t. előfizetőinket, kiknek előfizetése már lejárt, sziveskedjenek azt minél előbb beküldeni a fűrdőidény alkalmából az esetleges lakásváltoztatásokat levelezőúton velünk tudatni, nehogy a lapnak küldése fennakadást szenvedjen.

— Lapunk legközelebbi száma az ünnep miatt egy nappal előbb jelenik meg.

— **Őfelsége a király** születése napján (csütörtökön) e hó 18-án ünnepi istentiszteletek lesznek a helybeli templomokban.

— **Személyi hír.** Stratzinger Emil székesfővárosi kir. pénzügyi tanácsos városunkban időzik. Lapunk lelkes barátját örömmel üdvözlöljük körünkben.

— **Az új polgármester,** dr. Gyarmathy Dezső h. sztpáli földbirtokos, az e hó 25-ére összehívandó városi képviselőtestületi közgyűlésen teszi le hivatalos esküjét.

— **Kinevezések.** Az igazságügyi m. kir. miniszter L. Pintér Sándor helybeli kir. járásbírói irnokot a vágselyei kir. járásbíróshoz végrehajtónak nevezte ki. Pintér bácsi előhaladásához sokan gratulálnak, másfelől pedig távozását sajnálják, mert lelkes, igaz barátja volt a székeleknek és szivesen adott utasításokat az ügyes-bajos falusi atyafiaknak. — A m. kir. posta, távirtda és távbeszélő elnökgazdájává Pál Dénes helybeli m. kir. posta- és távirtdagyakorokot posta- és távirtdatiztnak nevezte ki a X. fiz. oszt. 3. fokozatába.

— **A marosvásárhelyi ügyvédi kamara** közhírré teszi, hogy Márton János helybeli ügyvéd elhalálása folytán az ügyvédek lajstromából ki lett törölve s irodájára részére gondnokul dr. Valentsik Ferencz helybeli ügyvédet, vármegyei tisztii főügyészt rendelte ki.

— **Esküvő.** Fernengel Frigyes fiatal vendég, a Czell Frigyes és fiai brassói sörgyár bérletében levő Koronkay féle kethelyiség üzletvezetője e hó 10-én délután esküdött örök hűséget özv. Kovács Kálmánné kedves leányának Gizellának. Kísérje boldogság frigyüket!

— **Homoród-fűrdőn** 1898 évi augusztus hó 14-én (vasárnap) a „Jegyzői-Egyet” jótékonyozó hangversenyének műsora kibővítették Zilahi Gyula a budapesti nemzeti színház művésznének közreműködésével. E változás folytán a helyi árak következőleg állapítottak meg: Körszék 1 frt 20 kr. Zártszék 1 frt. Állóhely 50 kr. Gyermekek 30 kr. Kezdeté d. u. 5 órakor.

— **Jegyzőválasztás.** Oroszhegy község képviselőtestülete a közelebről elhalt Tamás Pál helyébe új jegyzőt választott. Választása vármegyei egyik legképzettebb és a fenyező körnek 8 évig közszereketben állott jegyzőjére Gálffy István körjegyzőre esett még pedig egyhangulag. Csak gratulálhatunk Oroszhegy községnek a helyes választáshoz.

— **Tüzeset** volt ismét a Kossut utczában. A Koronkay-féle mulatóhelyen, a kethelyiség hátsó felében kigyuladt a jégvermet is magában rejtő épület e hó 9-én este háromnegyed 7 órakor s mintegy 1000 frt kár esett. Tűzoltóink most is — mint rendszeren — a lehető legnagyobb rendtelenségben jelentek meg s a vízszómlók több vizet szórtak a földre, mint a sugárcső a tűzre. Az épület körüli nemes gyümölcsöt termelt fák megégették s valószínűleg több termést nem hoznak. A tűz okáról, a hatósági eddigi megállapodás gondatlanságot véleményez.

— **Gyilkossággal** végződött utonállás. Fábán Dániel felsőőrfalvi lakos e hó 7-én este a szomszédjához ment beszélgetésre. Kilenz óra felé haza indult s ifj. Fábán Illés és Fülöp Pali Sándor bottal és kövel felgyverkezve megtámadták és annyira összeverték, hogy iszonyu sebeibe e hó 10-én belehalt. Az áldozat fejének jobbfelelő részén, a homlok szögletétől hátrafelé 5 cm. hosszú seb volt látható. Fábán Illést a helyi kir. törvényszéknek átadták és Fülöp Pali Sándor — ki jelenleg zindelyt szállított Maros-Tordamegyébe — elfogatása is el van rendelve.

— **Adomány slójd** célra. Az udvarhelymegyei takarékpénztár igen szép tanujelét adta áldozatkészességének s annak, hogy a múlt számban közölt szerény ohajtás nála nem talált süket fülekre. Mint örömmel értesülünk 50 frtot adományozott a helybeli slójdantató tanfolyam kiadásához. A szép és követséreméltó tett, önmagát dicseri s a nemesen gondolkozó igazgatóság helyes fogalmairól ad tanúságot. — E helyen említjük meg a tanfolyam haladásáról, hogy frűsz, amerikai vonókés, slójdolás és gyalu segítségével dioséretes buzgalmat fejtenek ki tanítóink. Eddig a nevezett számszámokkal mintegy 24-féle tárgyat állítottak össze. Az agyagmunkálatok köréből pedig 15 féle mintát készítettek. Múlt számbanban bangoztatott ohajtásunkat újabb adományozások czéljából megismételtük ezuttal is.

— **Vizbefut.** Dézsy Ferencz helybeli zücsmester e hó 10-én a városi volt malom helyén a Küküllőbe esett és belefullt.

— **Népünnepély.** Az Orbán Balázs szobor-alap javára f. évi augusztus 20-án, Székely-Keresztúrt rendezendő nagy népünnepély műsora következő pontokból áll: 1. Szózat. Előadja a „Polgári zenekar”. 2. Orbán Balázs emléke. Irta és előadja Csia Kálmán, etédi ev. ref. lelkes. 3. Szeretetelek. Engesser Mátyástól. Énekl az ez alkalomra Végler Gyula képezdei tanár által lelkészektől, tanítóktól és tanuló ifjakból szervezett zenekar. 4. Losonczy övezgye. Szavalja Szabó Zoltán. 5. Op-ra-Boccaccio. Előadja a „Polgári zenekar”. 6. Nép-dalegyveleg. Előadja Szabó Iona és Szabó Zoltán. 7. Hymnus. Előadja a csekefalvi „Székely zenekar”. 8. Liliputi zenekar. 9. Kötélhuzás. 10. Habevés verseny. 11. Futásverseny. 12. Székely párostáncz. 13. Világposta. 14. Sulydobás. 15. Czéllövés. 16. Csóvafűtés. 17. Karikadobás. 18. Gyermekehinta. 19. Léghajó föleresztés. 20. Tűzijáték. 21. Osztálysorsjáték.

— A városi 3-ik tanítói állásra összesen tíz tanító pályázott. A választás e hó vége felé lesz. Solymossy Lajos dr. kir. főrealisk. igazgató elnöklésével.

— **A gyermekevő sertés.** Biró Molnár György és neje Kovács Mari zetelaki lakosok György nevű 2 éves gyermekének mindkét lábaféjét egy sertés a szó tsíjes értelmében lerágta s a gyermek a beállott fájdalom következtében meghalt. A szülők ellen vizsgálat van folyamatban.

— **A homoródszentmártoni négyesület** anyagilag és erkölcsileg egyiránt szépen sikerült táncvizsgálat rendezett e hó 7-én Homoród Szt-Mártonban. Hadd álljanak itt azon hölgyeknek és leányoknak nevei, kik a mulatságon részt vettek s a kik — mondhatni — mindig pártfogolták és támogatták a négyesület czéljai elérésében. Asszonyok: Özv. Ugron Adámné, dr. Jőrend Jőzsefné, Győrfy Istvánné, Kiss Jőzsefné (H. Szt-Márton), Kelemenné (H. Szent-Márton), Kiss Andrásné (Recsenyéd), Török Jőzsefné, Bencze Dénesné (H. Szt-Pál), Bencze Mártonné (Oklánd), Vári Albetné (Kénos), ifj. Baczó Dénesné (Bágy), özvegy Baczó Lászlóné (Küsmöd), Lukácsfi Elekne, László Domokosné, Szabady Tivadarné (Sz. Udvarhely), Sándor Gergelyné, László Pálné (Abásfalva), Balázs Sámuelné, Ferenczi Lajosné (Patakfalva). Leányok: Ferenczi Zsuzsika (F. Rákos), Ferenczi Róza, Bencze Erzsé (Oklánd), Gál Emma (Koloszvár), Gyarmathy Mariska, Bencze Vilma (H. Szt-Pál), Barabás Ida és Irma (Károcsfalva), Török Emma (H. Szt-Pál), Kiss Mária (Recsenyéd), Baczó Biri (Küsmöd), Lukácsfi Piroška, Klári, Juliska, Jakab Erzsé és Iona (H. Szt-Márton), László Mariska, Szentpéteri Katinka, Baczó Vilma (Sz. Udvarhely), László Ágnes és Erzsé, Ferenczi Zsuzsika (Patakfalva), Sándor Zsuzsika, László Anna (Abásfalva). Feülfizettek: Dr. Baczó Albert 50 kr, László Domokosné 50 kr, N. N. 25 kr. A mulatság összes jövedelme 53 frt 25 kr, melyből a tisztá jövedelem 8 frt. Ehez számítva a decemberben tartott bál és az évi fillérestételek jövedelmét, az egylet ez évi bevétel, illetve tisztá jövedelme 40 frt. Nem nagy ez összeg, de ha tekintetbe vesszük, hogy igazán fillér e k b ö l gyűlt össze, újlag is elismerésünket nyilváníthatjuk a derék négyeslet eredményes működése felett. Isten éltesse a tevékeny kis egyletet, hogy sikeres működésével még sokáig áldozhasson jótékony célokra.

— **A pálinka áldozata.** Malomfalván e hó 6-án bucsú volt s ez alkalommal J a k a b Lőrincz 7—8 éves kis fia a „mészes”-ből felhőrpintve, ugrálási kedve kerekedett. A ház folyosójáról oly szerencsétlenül ugrott le, hogy egyik lábára és térde eltörtött.

— **Nem szakad, nem romlik, nem gyűrődik** az új és szabadalmazott vászoupapír felüli füzet, mely a jeleni újítás mellett nem piszkolódik és mind ennek dacára nem drágább. A régi füzetek papir fadela tapasztalás szerint — egy 20 lapos füzetnél már akkor szakad, mikor még annak csak a fele van teleírva. Jobb módú szülők gyermekei félre dobja ilyenkor a füzetet, de a szegényebb sorsu végig használja rongyosan, piszkosan is. Persze így az »írásbeli dolgozatok kitalakja« rosszabb classificatio alá kell, hogy essék, mert hat rosszabb is, de ez esetben ez nem a tanuló hibája, hanem az anyagi körülményeink következménye. Már most ha az anyagi részt nem tekintve, e gyermek is új füzetet vesz, igazolt lesz a szegényebb sorsu szülők panaszsa, hogy: »drága a tanítás«. Bárán állíthatjuk, hogy e füzetek használatával 40—50 százalékkal csökken. Ez pedig fontos minden iskola pártolóra nézve. Az új és szabadalmazott vászoufadelü füzetek kaphatók a »Székely-Udvarhely« kiadóhivatalában.

— **Öngyilkosság.** Pap Zsigmond osizmadiaségéd szerelmi csalódás miatt múlt vasárnap munka-adója műhelyében felakasztotta magát.

— **Kiadó lakás.** A vasuti állomással szemben a Ferencz György-féle ház, mely két lakosztályra is osztható, kiadó. Értekezhetni Fejes Áron, tanúrral.

Egy árvagyám „nagylelkűsége.”

E czim alatt lapunk múlt számának „Különfélek” rovatában egy rövidke hír jelent meg dr. Török Albert nyug. főispán gyámi tisztéből történt elmozdítására vonatkozólag.

Ezen — különben nem sértő — közleményünkre következő ajánlott levelet kaptuk:

T. Betegh Pál urnak

Helyett.

A »Székely-Udvarhely« 32. számában »Egy árvagyám nagylelkűsége« czim alatt édes apámak mélyen sértő czikk látott napvilágot. Szerkesztő ur ott, a honnan ezt az újdonságot merítette, megtudhatja, hogy ez csakis rosszakaratu rágalmazás.

Ha tisztességes ember e lap szerkesztője, kötelességének fogja ismerni a méltatlanul megbántott édes apámak elégtételt szolgáltatva, a cikket revokálni s az abban foglalt rágalmak helyett a való igazságot tenni közzé.

Ha az említett revokáció »Székely-Udvarhely« legközelebbi számában meg nem történik: úgy kényeszerítve lesznek kutyakorbáccsal önhatalmulag szerzeni elégtételt.

Sz.-Udvarhelyt, 1898. aug. 10.

Sebesi Ártur,
mint tanu.

Török Pál,
joghallgató.

Miután a közölt levélből az tünik ki, mintha szerkesztőségünk a valóságuk meg nem felelő hirt közölt volna: kénytelenek voltunk a vármegyei árvaszéktől hiteles másolatban kikért végzést — közlemé

nyünk határozatára és a fennebbi levél követelese folytán — szóról-szóra közzé tenni, a mint következnek:

Sz.: 11431/898.

Mátsolat.

ár.

Méltóságos Török Albert nyugalmazott főispán urnak, mint néhai Br. Orbán Bódog kiskoru árvái gyámjának.

Árvaszékünkhöz beadott azon kérésére, hogy Br. Orbán Bódog kiskoru árvái érdekében báró Orbán Ottó ur ellen a mai napra kitűzött árverésnek gyám ur által történt elnapolása s illetve a végrehajtási eljárástól való elállása tudomásul vétessék s egyszersmind végrehajtás szünetelő részére az elsőbbségi nyilatkozat kiadassék: értesítjük, hogy árvaszékünk gyám urnak ezen intézkedését jóvá nem hagyja; ahhoz hozzá nem járul s megyei tiszti főügyész úgy jelen végzéssel egyidejűleg s, mint már a folyó év és hó 7. napján megtartott ülésünkben is utasítva lett az árverésnek a kiskoruk érdekében való megtartására s így gyám urnak amugy is elkésztetten beérkezett kérése figyelembe vehető nem volt; egyben, mert árvaszékünk gyám urnak ezen ügyben tanúsított eljárását a kiskoruk érdekeivel össze egyeztetve nem tartja s mert ezen eljárásból az tűnik ki, hogy a gyám ur nem annyira a kiskoruk, mint inkább végrehajtást szenvedő érdekeit tartja szem előtt s mert már előzőleg árvaszékünkhöz beadott kérésében is határozott kijelentést tett, hogy a kiskorukat igen közelről érdeklő ügyben azok képviselőjét el nem vállalja, fenn forogni látja az 1877. évi XX. t. cz. 57. §-ának esetét s emellett fogva gyám urat gyámi tisztétől ezenel elmozdítja, felhívja, hogy vegyes elszámolását a törvényes következmények terhe alatt 30 napon belül árvaszékünkhöz adja be.

Miről gyám urat azzal értesítjük, hogy ezen határozatunknak a gyámságtól elmozdítására vonatkozó része ellen 15 napon belül felebbezéssel élni jogában áll.

Indokok:

Tiszti főügyész Dr. Valénsik Ferencz árvaszékünk. ek 1898. év július hó 7-ik napján megtartott ülésén előterjesztést tett, jelentve, hogy gyám ur nála az árverés elnapolását kérte. Árvaszékünk azonban tekintettel arra, hogy végrehajtást szenvedő az ezen per alapját képező követelésnek 2 évi kamatát elévitette; tekintettel arra, hogy a közjegyzői okiraton alapuló követelés felhajtása iránt indított pert rossz hiszemű védekezésével 1 éven keresztül elhúzta, tekintettel arra, hogy ha kölcsön felvenni módjában állott volna, arra az árverés kifizetésétől a megtartási határrapig elég idővel rendelkezett; tekintettel arra, hogy a hagyatékban számos igen sürgős elintézésre igénylő ügy született csak azért, mert a szükséges pénz rendelkezésére nem áll s maguknak a kiskoruknak neveltetése is ezen pénz befolyását sürgősen igényli s tekintettel végül arra, hogy a magyar Agrárbank által állítólag megajánlott 25,000 frt az előző terhek levonása után ezen követelést amugy sem fedezné, tiszti főügyészt az árverés megtartására utasította.

Gyám urnak mind ezen viszonyokról tudomása volt; személyesen járván árvaszékünkhöz, tudnia kellett az irányu határozatunkról is. Ennek dacára minden lehetőséget elkövetett, hogy az árverés a kiskoruk kárára végrehajtást szenvedő egyoldalú érdekeiben elnapoltassék. A midőn erre más észlelő vezetők közölték, közjegyzői okirattal foglalt meghatalmazást, felmondást közöltetett önhatalmulag tiszti főügyész ural, ki az árvaszék képviselőjére nemcsak hivatalos állásánál fogva első sorban jogosult; hanem ezen pert már egy éven keresztül lelkiismeretes pontossággal vezette az árvák érdekében, annélkül, hogy bár csak kész kiadásai is megtérítve lettek volna.

A midőn tehát gyám ur ennek dacára a meghatalmazást mégis felmondja, nyilvánvaló, hogy nem a kiskoruk, hanem végrehajtást szenvedő érdekeit tartja szem előtt.

Ha már most tekintetbe vesszük azt is, hogy gyám a korondi birtokok eladásánál kiskoruk érdekében eljárni vonakodott s minden esetben a hagyaték költségére az azon tiszti főügyész intervencióját kérte, kinek mai napon a felhatalmazást felmondotta, ugy kétségtelenül válik, hogy gyám ur a kiskoruk vagyoni érdekeit nem tartja annyira szem előtt, mint a menyenyire az a törvények értelmében elvárható lenne s ennél fogva a gyámságtól elmozdítása indokolt.

Udvarhelyvármegye árvaszékének Sz.-Udvarhelyt, 1898. évi július hó 11-én tartott üléséből. P. H. Ugron István s. k., elnök.

(Két koronás bélyeg.) Ezen másolat az 1. egy ivre terjedő bélyegtelen eredetivel szóról-szóra megegyezik, bizonyítom.

Udvarhelyvármegye árvaszékének kiadóhivatala részéről Székely-Udvarhelyt, 1898. augusztus hó 11-én. (P. H.) Ferenczy Ferencz, kiadó.

Végül még csak annyit óhajunk megjegyezni, hogy a fennebb közölt lapunk felelős szerkesztőjést mélyen sértő levéllel az illetékes bíróság is foglalkozni fog.

Közönség köréből.*

Tekintetes Szerkesztő Ur!

Becses lapja 32-ik számában a „Székely-Udvarhely” napi hírei rovata „panaszkönyv”-ben. Kórispatakról keltezett következő panasz sorok olvashatók: „Vajjon a gyermekeknek himlővel való beoltása jog-e vagy kötelesség? s ha több csecsemő be nem oltatott kit terhel ezért a felelősség?”

Allítólag ott 4 szegény sorsu embernek nem volt „piczulája”, azoknak gyermekei bűnhődjenek a szegénység miatt?

Mielőtt ezen kérdések valamennyire az uton választomat megadhatnám, kérem a betűk köpenye alá rejtőzötteknek azon szíves felvilágítást adni, hogy

*Ezen rovatban helyet adunk minden közérdekű felszólalásnak, de a felelősség a beküldőt terheli.

míg ez ügyben a folyamatba vett vizsgálat a valódi tényt kiderítendő, legyenek türelmesek, mivel a kellő felvilágító itát annak idején meg fogják kapni.

Ez uttal csak azt jegyzem meg, e sorok írói nem h lyes módon keresnek ez ügyben kellő orvoslást, mert hiszen ez ügy elírálása s orvoslására az első fokú közegészségügyi hatóság illetékes, hová az ideig ők még egyáltalán nem fordultak képzelt sérelmeik orvoslásáért.

Külömben az első kérdésre válaszul már ez alkalommal a következő: az 1896. évi 14. ik t. cz. 6. §-a és az 1887. évi 22-ik t. cz. rendeletileg intézkedik arra nézve, hogy mindenki, ki még valóságos himlőt ki nem állott, élete első évében köteles magát védhimlővel beoltatni. A beoltás az oltóbizottság előtt történik s azért a felelősség az oltóbizottságot terheli, az oltási műveletért pedig az oltó orvos felelős.

Tisztelettel lévén Sz.-Kereszturon, 1898. évi aug. hó 7-ikén

a Tekintetes Szerkesztő Urnak

alázatos szolgálója:

Dr. Jankovich Pál,

járási tisztiorvos.

Szerkesztői üzenetek.

Dr. Török Albert nyug. főispán urnak Sz.-Udvarhelyt. Az „Egy árvagym nagylelkűsége” cz., a „Székely-Udvarhely” 32. számának „Különfélék” rovatában megjelent rövid híre vonatkozó s az ügy állását hosszabban tárgyaló cikkét — legnagyobb sajnálatunkra, helyszűke miatt — jövő számunkra kellett halasztanunk.

Egy pap. „A papi fizetések kiegészítése” cz., az „Unitárius Közlöny” 7. számában Bétaí aláírással megjelent cikkre vonatkozó válaszatod egyrészt térszűke miatt, másrészt, mert a Bétaí cikkre nélkül közleményed olvasóinkat nem érdekelné — nem közölhetjük. Szívességedet más irányban minitg örömmel vesszük.

Török Mihály urnak Kolozsvárt. Levelet csak azért vettük át a postától, mert a „Magyar Polgár Szerkesztősége” felirat bűnteltesül 10 krt érte. Nem az a kérdés, ki az a „Bocur”, hanem hogy mit ír „Bocur”? Külömben legyen meggyőződve Török ur, hogy „Bocur” — mihielyt szükségesnek fogja tartani — kilep incognitójából, ha ugyan jelen esetben incognitoról szó lehet. Csodálkozunk, hogy Ön személyeskedést lát „A gazdasági egyeték és a nép” című dolgozatban, holott — véleményünk szerint — abban nincs igazatlanság, személyeskedés, de van bizonyítás: ellenben a „Válasz” igazolt hangon, majdnem személyeskedő, szárogatott dolgozat, mely bizonyítás helyett a tekintély szavával akar iténi elvenek és holtak felett. Dolgozatársunk — ön szerint szerkesztőtársunk — emelkedett hangon, tanulságos és közhasznú fejtegetéseivel igazatunknak megfelelt. Arról mi nem tehetünk, ha a „Válasz” nem lépett nyomába. Helyesen tette, hogy a vitát részről bezarta, mert még egy ilyen cikkétől csakugyan sajnálnánk lapunk szűk terét. Külömben „Válasz”-át — tértáhy miatt — eskais jövő számunkban közölhetjük és közöljük.

V. E. urnak Sz.-Keresztur. Mi is ugy hisszük „8 hónap kereszttől” elég ideje volt meggyőződést szerezni arról, hogy kedvelges szárnypróbálgatására lapunkban sor nem kerül. Szívességedjéket tehát zaklatásait besztüntetni és megmondolni, hogy — saját szavai szerint — „a mi sok, az mégis sok!”

HIVATALOS RÉSZ.

580—98. szám. Pályázati hirdetmény. A kormányzatomra bízott Udvarhely vármegyében, egy megyei aljegyzői és központi szolgabírói állás rendszeresítését a nagyméltóságú m. kir. belügyminiszter ur engedélyezni volt kegyes. Ezen állások egyenként 750 frt fizetés, 150 frt lakbörrel javadalmazatnak. Felhívom a pályázói óhajtokat, hogy az 1883. évi I. sz. törvény-cikk értelmében képtelőséket igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kéreléseket hozzám f. évi október hó 5. éig bezárólag adják be. Sz.-Udvarhely, 1898. aug. 1. Gróf Haller János, főispán.

Udvarhelyvármegye főispánjától. 613—98. főisp. szám. Pályázati hirdetmény. A kormányzatomra bízott Udvarhely vármegye homoród járási állatorvosi állásra ezennel pályázatot hirdetek s felhívom mind azokat, kik ezen Homoród Oklánd székhelylyel rendszeresített állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t. cz. 1. §, illetve az 1889. évi VII. t. cz. 133. §-ának szem előtt tartásával felszerelt pályázati kéreléseket hozzám f. évi december 1. éig annál bizonyosabban nyújtsák be, mert a később érkezőket figyelembe venni nem fogom. Ezen állás javadalmazása áll 532 frt 50 krt fizetés és 100 frt uti átalányból. Sz.-Udvarhely, 1898. augusztus hó 5. é. Gróf Haller János, főispán.

M. kir. belügyminiszter. Másolat. 74223. VI—b szám. Körendelet valamennyi törvényhatóságnak. Felmerült eset alkalmából, szükségesnek tartottam azon kérdést tisztázni, hogy a droguisták korlátlanul forgalomba hozhatják-e a majdnem napról-napra forgalomba kerülő újabb gyógyszereket. Ez ügyben meghallgatván az országos közegészségügyi tanácsot is, annak véleménye alapján tudomás és az érdekelteknek alkalmazkodás céljából való tudtul adása végett értesitem a törvényhatóságot, hogy a koronkint újabbban felmerülő gyógyszerek és gyógyszerfélék, melyek gyógyszerelőklra használatnak, olyanoknak lesznek tekintendők, mint az 1894. évi 111005. szám alatt e helyről kiadott szabályrendelet I. táblázatába soroltak, azaz új gyógyszereket a droguisták a közönségnek ki nem szolgáltatathatnak. Ezen rend. letemben foglalt tilalom megszegése az említett szabályrendelet 10. §-ának rendelkezése alá esik. Budapest, 1898. évi július 21. Széll Ignác s. k. államtitkár.

18293—98. alisp. sz. Valamennyi körjegyzőnek és községi elöljárónak. A nagyméltóságú m. kir. belügyminiszter urnak idei 74223. VI—b. szám alatt kiadott körendeletét, mely szerint újonnan forgalomba kerülő gyógyszereknek droguisták általi elárúsítása tilos, tudomás és megfelelő mihez tartás végett másolatba megküldöm uraságnak. Sz.-Udvarhelyt, 1898. aug. 29. Jakab Gyula, alispán.

19062—898. alisp. sz. Udvarhely város polgármestere és valamennyi községi elöljáróságnak. Közhírré tével végett értesitem, hogy Miklófalva község sertés állományában a sertésvész járványosan fellépven, a község zár alá helyeztetett. Sz.-Udvarhely, 1898. augusztus 8-án. Jakab Gyula, alispán.

18741—98. alisp. sz. Udvarhely város polgármestere és valamennyi községi elöljáróságnak. Azonnali közhírré tével végett értesitem, hogy folyó hó 6. ától kezdődőleg a sertések bevitel, Ausztriába Udvarhelyvármegye területéről tiltva van. Sz.-Udvarhelyt, 1898. évi augusztus hó 8. án. Jakab Gyula, alispán.

18697—98. alisp. sz. Udvarhely város polgármestere és valamennyi községi elöljáróságnak. Közhírré tével végett értesitem, hogy kisküküllővármegyei Királyfalva község sertés állományában sertésvész lépven föl, a község zár alá helyeztetett. Sz.-Udvarhelyt, 1898. évi aug. hó 8. án. Jakab Gyula, alispán.

M. kir. belügyminiszter. 76453. VI—a. sz. Körendelet valamennyi törv. hatóságnak. Tudomásomra jutott, hogy az ország számos részében még mindig uraikodik azon téves közfelfogás, hogy a tudógümőkörben szenvedő betegek a tehén istállóknak kigőzőlőségekkel telt levegőjében gyógyulást találnak s e célból az ily istállóknak országsszerte sok tudógümőkörös beteg fordul meg, sőt ott hosszabb időn keresztül tartózkodik is. Tekintettel arra a körülményre, hogy a ilyen betegek által gondatlanul szerte kivetett köpet az istálló légkörének fertőzése által a tejgazdaságban alkalmazott embereket s a takarmány fertőzése által az istállóban levő tejelő állatokat is betegékké, továbbá különösen az istállóknak tartott edények szennyezése utján az onnan elhordott tejet és tejtermékeket fertőző képességűekké teszi, a mint erre a körülményre már mult évi 49851. szám alatt a tudóvész terjedésének korlátozása tárgyában kiadott körendeletben rámutattam s tudóvész embereknek a tejgazdaságokban való alkalmazását eltiltottam, tekintettel tehát mind ezekre a tudóbetegségeknek a tehén istállóknak való tartózkodását azokban való alvását, mint a mi a tudóvész terjedését jelentékenyen elősegíteti a közegészség szempontjából föltette káros következményének s így meg nem engedhetőnek kell tartanom s azért felhívom a törvényhatóságot, hogy a mennyiben törvényhatósága területén e káros szokás még most is dívatba volna, annak megakadályozására minden lehető elkövessen, a tudóbetegnek a tehénistállókba való kitéltetését érendelje s e rendelet végrelajtását saját hatáskörében szigorúan ellenőrizze. Budapest, 1898. évi július hó 19. é. Perczel s. k.

18109—98. alisp. szám. A három járási főszolgabírónak és Székely-Udvarhely város polgármesterének. Valamennyi járás községi és körorvos urnak. Valamennyi körjegyzőnek és községi elöljáróságnak. Tudóvész betegeknek tehén istállóiban tartózkodásának eltiltására vonatkozó f. évi 76453. VI—a. sz. alatt kiadott belügyminiszteri körendeletet másolatban tudomás és megfelelő hivatalos eljárás végett megküldöm uraságnak. Sz.-Udvarhelyt, 1898. július 29. Jakab Gyula, alispán.

Nyilt-tér.*

Tekintetes Szerkesztőség!

Becses lapjának f. évi augusztus 7. iki számában közzétett s az etédi körorvost illető nyilt kérdésre vagyok bátor — szives közlés végett — a következő nyilatkozatot beküldeni:

I. Nem áll az, hogy Kórispatakon négy szegény ember gyermeke azért nem lett volna beoltva, mert nem volt „piczulája”, ellenkezőleg az oltási bizottságokkal igazolom, hogy közegészségügyi köröm minden községében, minden megjelent gyermek, akár volt piczulája, akár nem, szabályszerűen be lett oltva.

II. Megfoghatlan, hogy Sz. József, Sz. László, V. Péter és Sz. Mózes nagyérdemű Urak, mint a kik a kérdéses cikk névleges írói szerepelnek, honnan szerzhették ezt az „alapos” információt, mert hiszen Kórispatakon az oltási bizottság kizárólag a községi bíró és anyakönyvvezető urakból állott, ott más mint a beoltandók s az azokat kísérő anyák és nagyobb gyermekeken kívül senki sem volt, a feunt jelzett urak a kérdéses időben valahol kukoriczát kapáltak, mert még a pénzértáruk urat is alig lehetett a végére előteremteni.

III. Tény az, hogy a beoltandóktól 10—10 krt szedettem be a bírók által, az általuk sajátkezűleg vezetett és birtokomban levő jegyzék szerint s tény az is, hogy a beszedett 10 krajczárokat a bíráktól nyugták ellenében vettem át, tettem pedig ezt azért, mert az oltáshoz szükséges himlő nyirkot saját számlámra kaptam s annak árával saját magam tartozván, másként nem is tehettem!

Hogy pedig egyenes uton jártam el, semmiemű magán érdek nem vezért, bizonyíthatom azzal, hogy eljárásomat felettes hatóságomnak a T. járási főszolgabírósnak azonnal bejelentettem s a bírák által beszedett piczulák mindenikének a himlő nyirkot termelő intézethez eszközölt beküldését nyugtával igazolhatom is.

A kérdéses cikk ergo rossz információion alapuló s valamelyes irástudónak hírlapba irhalmásági vizsketőségén alapszik s mint ilyenre esetleg jövőre is reflectálni, mélyen raugom alattának tartom; a fentiekkel azonban tartozom az igazság érdekében. Teljes tisztelettel: Az etédi körorvos.

Nyilatkozat.

Melynél fogva alulírottak atyhai róm. kath. tanító Gyurosovecz Károly ur felkérése folytán fölkerestük korondi róm. kath. tanító Striss Lipót urat, hogy megbizónk, ugy neje, valamint nejeinek unoka nővérével szemben a folyó év és hó 5-én elkövetett sértésért igazolásra szólítsuk föl, mire nézve Striss Lipót a következő választ adta:

Én Gyurosovecz Károlyt embernek nem ismerem. Ő egy paraszt, semmi s szegyelem, hogy tanító. Neje és nejeinek unoka testvérével szemben tett állításomat feuntartom, őket ma is hazugoknak

*Az e rovatban megjelent közleményekért nem vállal felelősséget a szerk.

mondom s Gyurosoveczel szemben mindenféle elégtétel adást megtagadok.

Ennélfogva részéről ez ügyet befejezettek tekintjük, melyet neked tiszteletteljesen hozunk tudomásra.

Korond-Fürdőtelep, 1898. augusztus 7.

Veress Mózes,
áll. tanító.
Bíró Domokos,
közs. tanító.

A fenti nyilatkozat felment engem a nevezett gyáva fióko egyéni fajsúlyának további megbírlása alól és azt a mélyen t. olvasó-közönség ítéletére bízom.
Kmf.

Gyurosovecz Károly.

Tekintetes Szerkesztő Úr!

Alulírt alázattal esedezem, kegyeskednék alantabb foglaltaknak becses lapja hasábjain parányi helyet juttatni.

Folyó hó 7-én történt, hogy Gyurosovecz Károly atyhai róm. kath. tanító alulírtat Veress Mózesi sófali és Bíró Domokos korondi kántortanítók, mint megbízottjai által a korondi fürdőn párviadalra kihívatott, mit azonban én mint sértett fél valamint állásomnál el nem fogadtam, hanem az illetőket úgy a polgári, valamint felsőbb iskolai hatóságoknál feljelentettem.

Ennélfogva, ha netán az illetők személyemet becsmélő nyilatkozatokkal állnának elő, jelen közleményem legyen reá egyszer s mindenkorra lévő válaszom és véget szakítója a minden további polemizálásnak.

Legalázatosabb kérelmem megújításával vagyok a Tekintetes Szerkesztőségnek

Korondon, 1898. augusztus hó 8-án

alázatos szolgálója:
Striss Lipót,
róm. kath. tanító.

HIRDETÉSEK.

Az **erdélyi hegyi borok**
TEUTSCH B. JÓZSEF
pinczejéből
(Segesvárt, Erdélyben)

Árjegyzék kivonata:

Nagy-Küküllőmenti 1896-beli	1 liter	36 kr.
Marosmenti	1 liter	40 kr.
Kis-Küküllőmenti	1 liter	42 kr.
Bolkási	1 liter	60 kr.
Dánosi	1 liter	65 kr.

üveg nélkül. Az üvegekért 7 kr. fizetendő és ugyanez árban tisztán kimosva visszavétnek.
Főraktár: **GALJÁNOS** fűszer- és csemegetésüzletében **Székely-Udvarhelyt** (Kossuth-utca).

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy **Székely-Udvarhelyt, Kossuth-utca 44. házszám** alatt levő

elektro-technikai műhelyemmel
kapcsolatosan
varrógép raktárt

is rendeztem be, hol is 38 frittól kezdve 120 frittig menő árakba valódi **Singer** és **Sewing**-féle mindennemű varrógépek kaphatók.

Tisztelettel jegyzem meg, hogy ezen varrógépeket esetleg részletfizetésre is készséggel szolgálom.

Végül bátor vagyok megemlíteni, hogy varrógépek javítása **jutányos ár és jótállás** mellett nálam eszközölhető.

Tisztelettel
Panajoth Albert.

BOR
valódi szőlőléből, különböző minőségekben
csakis
FERNENGEL GYULA
jó hírű pinczejében Székely-Udvarhelyt (Kossuth-utca) kapható a következő árakban:
Literenként 80 krtól 1 frt 20 krig. 5 literen felül 26 krtól 1 frt 10 krig. Nagyban adó nélkül 56 lit. hordókban hektónként 20 frittól 38 frittig.
Részletes árjegyzék s minták ingyen és bérmentve.

Hevesi görög dinnye!
Megérkezett és kapható:
GAL JÁNOS fűszer-üzletében
1 kgr m. 6 kr.

A SZEPSEG APOLÁSÁHOZ.
Eddig el nem ért **HATÁS.**

Dus választék: Illatszerek, dobozok, (casetták) illatos szappanok, arczkenőcs (crème), haj és bajszkenő, brillantin, hölgypor, fogpor, fogszappan, szájjavító, fenyőerdő szob-illat permetezővel együtt beszerezhető a legjutányosabb árak mellett:

Gál János
dohány és különlegességi nagyáruháza
Székely-Udvarhelyt.

VALÓDI Kiehauser-féle gráciai illatszerek.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller
Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves házi készítésű ellenállt az idő megpróbáltatásának, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájdalomcsillapító, bedőzölés-ként alkalmazható körvérnyomást csökkentő, tagzsugartásnál és meghűlésekkel és az orvosok által bedőzölésekre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment néven ismert, nem titkos szer, hanem igazi népszerű házi készítésű, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegekben árban majdnem minden gyógyszerárban készenlétben van; főraktár: **Türk József** gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbbértéki utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget "Horgony" védjegy és Richter cégjegyzéke nélkül mint nem valódi utasítsa vissza.
RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari szállítók, RUDOLSTADT.

Kapható **Székely-Udvarhelyt Nagysolymosi Koncz armin** gyógytárában.

14503-98. szb.

Pályázati hirdetmény.

Lemondás folytán üresedésbe jött fenyédi körjegyzői állásra, melyhez Fenyéd, K.-Keménfalva, Méréfalva, Bethlenfalva és Szombatfalva községek tartoznak, ezennel pályázatot hirdetek.

Ezen állás javadalmazására évi 400 frt fizetés, 60 frt szállás pénz, 30 frt irodai átalány, 70 frt küldöncz díj s magánmunkálatokért szabályrendeletileg megállapított díjak.

A mennyiben a megválasztandó jegyző anyakönyvvezetővé is kineveztetik, azért külön 100 frt évi tiszteletdíjban részesül.

Megjegyeztetik, hogy Szombatfalva községnek Székely-Udvarhely városához leendő csatolása a m. kir. belügyminiszter ur. ő nagyméltósága által már kimondatott s 1899. január 1-től a kör csoportból kivételük s Székely-Udvarhely várossal egyesítettik.

Felhívom pályázni kívánókat, hogy szabályszerűen felszerelt folyamodványukat hozzám augusztus 30-án déli 12 óráig adják be.

Sz.-Udvarhely, 1898. augusztus 11.

Dr. Demeter Lőrincz,
főszolgabíró.

Sz. 13288-98. sz. b.

Pályázati hirdetmény.

Az elhalálozás folytán üresedésbe jött medeséri körjegyzői állásra pályázatot hirdetek.

Ezen körjegyzői körhöz 4 község: Medesér, Tordátfalva, Martonos és Énlaka tartozik.

Évi fizetés 400 frt s a költségvetésileg megállapított irodai, irodatartási, utazási átalány, szálláspénz és magán munkálatokért szabályrendeletileg megállapított díjak.

A mennyiben a megválasztandó körjegyző anyakönyvvezetővé is kineveztetik ezért külön 100 frt tiszteletdíjban részesül.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni ohajtják, hogy szabályszerűen felszerelt pályázati kérvényüket hozzám **f. évi augusztus hó 16-án déli 12 óráig** adják be.

Székely-Keresztur, 1898. augusztus 1.

Gálfi Kálmán,
h. főszolgabíró.

Árverezési hirdetmény.

Magán megbízás folytán ezennel közhírré teszem, hogy a felszámolás alatt álló Brassói Előlegező Egyt. tulajdonát képező és Tusnád fürdőn levő és a csik-tusnádi 1008. és 1411. számú tjkvekben 12058/36., 12519¹/₂ és 12519/2. helyrajzi számok alatt foglalt ugynevezett

i k r e s - h á z

1898. évi augusztus hó 17-én d. e. 10 órakor Tusnád fürdőn a helyszínén megtartandó önkéntes és nyílt árverésen el fog adatni.

Kikiáltási ár 14000 frt azaz Tizennégyezer forint osztrák értékben.

Árverezni szándékozók kötelesek az árverés megkezdése előtt 1000 frt azaz Egyezer forint bántépnt az árverést vezető megbízott kezéhez készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban letenni.

Az árverési feltételek az árverés megkezdése előtt fel fognak olvastatni és addig is alólított királyi közjegyzőnél az iroda helyiségében Csik-Szeredában, valamint Schnell Károly kir. közjegyző urnál Bassóban és Konapászek József háztulajdonos urnál Tusnád fürdőn bármikor megtekinthetők.

Csik-Szeredában, 1898. július hó 30-án.

Baktsi Gáspár,
kir. közjegyző.

Csak fiatal embereket

érdekelhet tudni, hogy a **párisi Dr. BOITON**
Injectio Orientalis
már néhány napi használat után elmulasztja még a legregibbántalmakat is, főlöleges tehát santal olaj vagy copaiva balzsammal kísérletezni, mert csak a gyomorrot rongják és a bajt nem gyógyítják meg.

1 üveg Boiton injectio ára 1 forint.

Magyarországi főraktár:
Zoltán Béla gyógyszerháza Budapest, V., Nagykörönd-utca 23. (Széchenyi-tár sarkán).
Főraktára Székely-Udvarhelyen:
ifj. Solymossy János gyógyszerháza.
Kapható minden nagyobb gyógyszerháza.
Postai megrendelések czíme: 2-30
Zoltán gygyszertár Budapest.